

ФУНДАЦИЯ
ЗА СОЦИАЛНА
АЛТЕРНАТИВА

Интеркултурното образование и образователната интеграция в условията на дълбоки промени: какво се случи и какво направихме през втората половина на 2016

Център за междуетнически диалог и толерантност

АМАЛИПЕ

ДЕЯН КОЛЕВ

17 – 19 февруари 2017

Гр. Велико Търново

Център Амалипе

I. Външната среда

1. Време на сериозни промени, свързани с въвеждането на новия закон;
2. Политическа нестабилност в министерството и около него;
3. Продължаваща отчужденост към „другата България“ в образованието;
4. Ромската образователна интеграция: в периферията на политиките за модернизация на българското образование
5. **Национална тенденция за влошаване на обхвата и обективна потребност от квалифицирана работна ръка:** регистрирана както от НСИ, така и от МОН

Център Амалипе

1. Законът

- новият закон влезе в сила от 1 август 2016 г.
- силни страни: стандарт за интеркултурно образование, забрана за сегрегация в класната стая, възможност основните училища да се трансформират в обединени. И ред други
- слаби страни: отнемането на осми клас от основните училища и ред други, които застрашават качествено образование в основен етап и в селските райони
- предзвиктелства: да се изработи качествен стандарт за ГЗЕИО, повече селски училища да станат обединени, повече иновативни училища и т.н.

Център Амалипе

2. Стандартите: ГЗЕИО и другите

- Несъразмерни и несъизмерими стандарти
- предложеният за обществено обсъждане стандарт за ГЗЕИО не бе този от работната група;
- въпреки нанесените подобрения, одобреният в края на септември ДОС е далеч от очакваното: твърде пожелателен, без прескриптивна сила, липсват му анти-сегрегационни елементи; ниска е добавената му стойност;
- обсъжданият в момента стандарт за финансирането не обещава промяна по тежкия проблем с недофинансирането на малките училища

Център Амалипе

3. Обществените съвети

- важен орган за овластяване на родителите;
- по данни на МОН над 98 % от училищата вече имат ОС;
- много от тях са формални;
- ОС сам по себе си не може да повиши родителския капацитет, а само го канализира;
- основни проблеми: не-представеност на ромските родители в ОС в смесените училища, нисък родителски капацитет, пасивност

Център Амалипе

4. „Твоят час”

- много добра възможност за всички училища;
- за първи път училищата бяха разделени според риска от отпадане и образователните резултати в 7 категории;
- училищата от мрежата „Амалипе” са най-вече в 4 и 3 категории, като са представени и във всички други категории: моделът води не само до намаляване на риска от отпадане, но и до повишаване на образователните резултати;
- почти всички училища от мрежата имат ИКД по интеркултурно образование;
- в близо 40 училища апробираме 3 ИКД за активизиране на родителите; повишаване на образователните нагласи, превенция на ранните бракове и формиране на толерантност сред младежите; превенция на отпадането поради миграция. Часовете се водят от родители или студенти и дават много добри резултати: превръщат се в „Моят час”

Център Амалипе

4. „Твоят час“: предизвикателства

- проектът стартира със закъснение и много ниска информираност: много нерви за учители и директори;
- И сега липсва яснота по много въпроси: “проба – грешка”;
- Съдействието от РУО на много места бе неефективно;
- наложи се Амалипе да запълва „информационния вакуум”;
- нефинансирани са „Работа с родители и близки на ученици, застрашени от отпадане” и „Участие в междуучилищни дейности”: без финансов стандарт тези дейности ще имат минимален ефект. Това трябва да се промени – следващата учебна година

Център Амалипе

5. ОПНОИР

- забавяне и хаос;
- скандал с „Образователна интеграция...” и „Подкрепа за предучилищното образование...”: непремерена ответна реакция, насочена към гражданския сектор;
- “Всеки е виновен, до доказване на противното”: долу гражданския сектор!
- реакцията засегна също така Амалипе, 9 общини и десетки училища: без каквато и да е реална причина;
- забавяне при обявяването на останалите интеграционни операции

Център Амалипе

6. Стипендиантската програма за роми-средношколци

- за първи път държавният бюджет се ангажира с ромска стипендиантска програма;
- тя пренасяше механично македонски опит без необходимата адаптация;
- неподходяща комуникационна стратегия на МОН, съпроводена с инсцениран скандал в предизборно време;
- нашата мрежа защити ефективно програмата: петиция от над 200 училища, пресконференции;
- МОН не се оттегли от програмата и тя стартира успешно: помогнахме при набирането на кандидатури

Център Амалипе

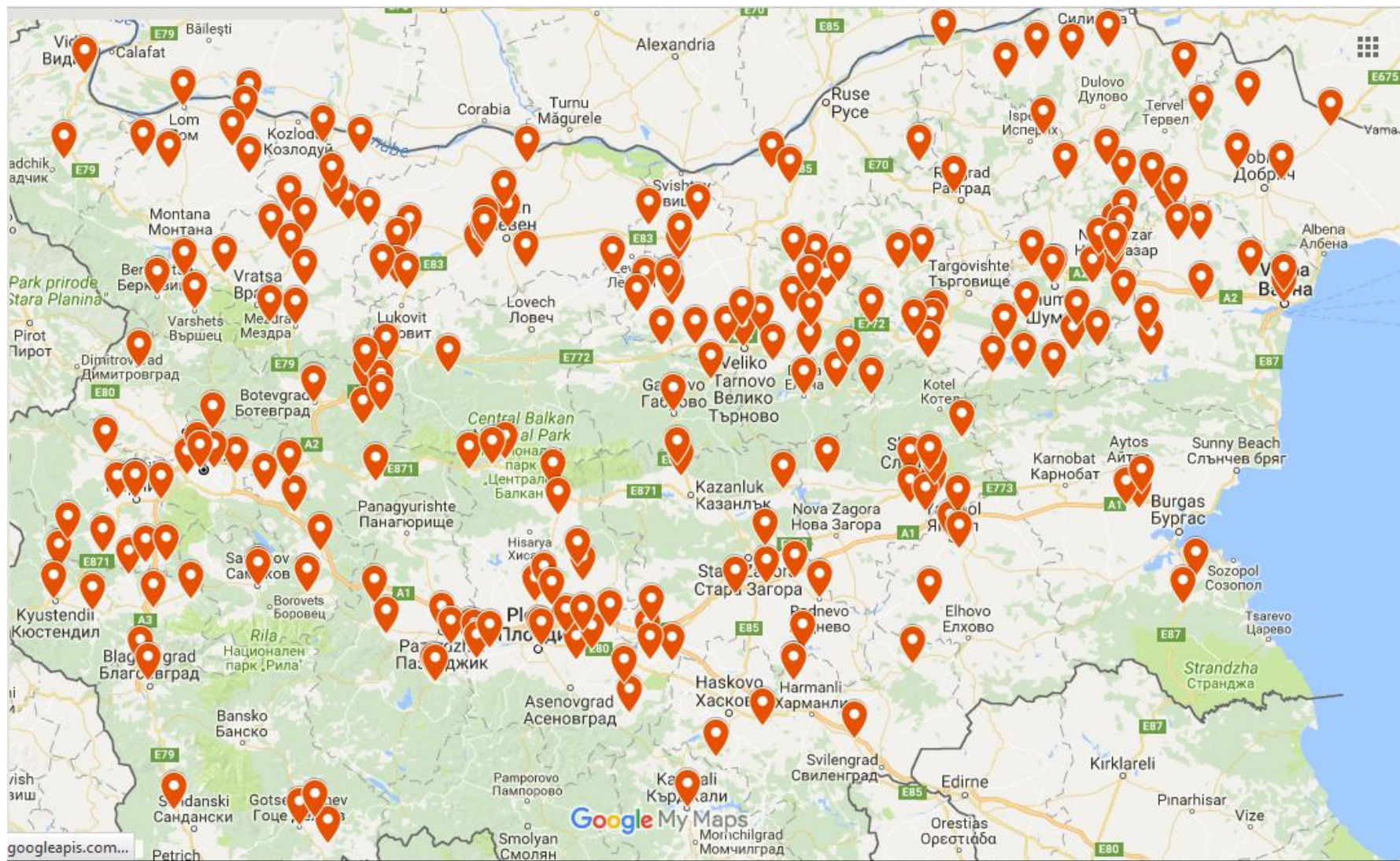
II. Мрежата

1. Много добри резултати за 2015 / 16 учебна година: отпадането бе редуцирано до 0,78 %, а над 80 % продължават след основно образование;
2. Чувствително разширяване на мрежата от септември 2016 г.: от 170 на 240 училища – вкл. професионални гимназии;
3. Иновации: чрез „Твоят час“ родители и младежи влизат в училище като преподаватели;
4. По-ясно утвърждаване на Амалипе като организация, предоставяща широкоспектърна подкрепа;
5. Постепенно оформяне на Професионална директорска общност за интеркултурно образование;
6. Мрежата „Всеки ученик ще бъде отличник“ – един от основните ключови фактори за развитието на училищното образование

Мрежа от училища „Всеки ученик ще бъде отличник“

ТРЪСТ
ЗА СОЦИАЛНА
АЛТЕРНАТИВА

Център Амалипе

III. С поглед напред

1. Подкрепа за трансформирането на повече основни училища в обединени: предлагащи не само пълен обхват в първи гимназиален етап, но и широк спектър от образователни възможности за своите ученици, вкл. професионална подготовка и продължаване във втори гимназиален етап;
2. Подкрепа повече училища от мрежата да придобият статут на иновативни;
3. Въвеждане на практиката на директори-наставници;
4. Успешно участие в предстоящите конкурси по ОПНОИР и ОПРЧР;
5. Мрежата „Всеки ученик ще бъде отличник” – един от основните ключови фактори за развитието на училищното образование

Център Амалипе

Благодаря за вниманието!

- Деян Колев, ЦМЕДТ “Амалипе”
  - Deyan_kolev@yahoo.com
  - www.amalipe.com